

اخبار

آثار جدید طاهر پورحیدری در هما

ویرانه‌هایی از گذشته

● آثار جدید طاهر پورحیدری با عنوان «تل- وار ۲» از روز شنبه، چهارم دی، در گالری هما به نمایش درآمده است. این نمایشگاه تا روز سه‌شنبه، ۱۴ دی، برپا خواهد بود.

طاهر پورحیدری که با خلق تصاویری از خانه‌های قدیمی تهران به شهرت رسیده، خیلی زود به محبوبیت رسیده و آثارش به حراج تهران هم راه یافت و مورد پسند مجموعه‌داران و علاقه‌مندان به هنر قرار گرفت. در مجموعه‌های اخیر اما پورحیدری بیشتر سراغ اینبه تاریخی و مخصوص ساختمان‌های نیمه‌ویران رفته است و آنها در فضایی خالی و بدون حضور عناصر انسانی و شهری در ابعاد نسبتا بزرگ نقاشی می‌کند. مجموعه قبلی این هنرمند با عنوان «تلوار» سال گذشته در گالری هما به نمایش درآمده بود.

علاوه بر پورحیدری هنرمندان بسیاری را می‌توان سراغ گرفت که در آثارشان به تصویرکردن اینبه یا ساختمان‌های قدیمی در تهران و دیگر شهرها پرداخته‌اند. در بسیاری از نمونه‌ها ساختمان وجود خارجی ندارد و نقاش ساختمان‌ی را بر اساس الگوهای معماری و نمونه‌های مشابه به شکل تخیلی نقاشی کرده و روی بوم نقش می‌کند. نمونه‌هایی از این شیوه را می‌توان در آثار پورحیدری نیز مشاهده کرد.

نمایشگاه «تل - وار ۲»، مجموعه‌ای از آثار جدید طاهر پورحیدری از روز شنبه، چهارم دی، در گالری هما افتتاح شده است. این نمایشگاه به مدت ۱۰ روز و تا ۱۴ دی برقرار خواهد بود. علاقه‌مندان می‌توانند همه‌روزه از ساعت ۱۱:۰۰ تا ۱۹:۰۰ به گالری هما به نشانی خیابان کریم‌خان‌زند، خیابان سنایی، کوچه چهارم غربی، شماره ۸، واحد یک مراجعه کنند.

نمایشگاه کلتوم صالحی در گالری دستان کتاب‌خانه بابل برپا خواهد شد

● مجموعه جدیدی از آثار کلتوم صالحی با عنوان «کتاب‌خانه بابل»، از روز جمعه، سوم دی، در گالری دستان به نمایش درآمده است. این نمایشگاه به مدت ۱۴ روز و تا ۱۷ دی برقرار خواهد بود.

کلتوم صالحی جزء هنرمندانی است که خیلی زود به شهرت رسید و آثارش مورد توجه علاقه‌مندان به هنر معاصر ایران قرار گرفت. نگاه ویژه او از یک سو و همچنین علاقه‌مندی‌اش به مواد کار مختلف باعث شد که ویژگی‌های سبکی‌اش خیلی زود محبوب واقع شود. علاوه بر این در چندین مسابقه هنری هم شرکت کرده و جوایزی را به دست آورد که در موفقیتش بی‌تأثیر نبود. حالا این هنرمند در پنجمین نمایشگاه انفرادی‌اش، مجموعه جدید آثارش را با عنوان «کتاب‌خانه بابل» به گالری دستان برده است. این نمایشگاه دومین همکاری این هنرمند با این گالری است؛ او پیش‌تر با گالری‌های ا و ویستا هم همکاری کرده بود.

نمایشگاه جدید آثار کلتوم صالحی با عنوان «کتاب‌خانه بابل»، از روز جمعه، سوم دی، در گالری دستان افتتاح شده است. این نمایشگاه تا روز جمعه، ۱۷ دی، برپا خواهد بود. علاقه‌مندان می‌توانند همه‌روزه به جز یکشنبه‌ها و دوشنبه‌ها، از ساعت ۱۱:۰۰ تا ۱۹:۰۰ به نشانی: خیابان فرشته، خیابان پیدار، شماره ۶، گالری دستان، مراجعه کنند.

طبیعت‌های آرمان یعقوب‌پور در گالری گلستان مناظر دلریا

● نمایشگاه نقاشی‌های آرمان یعقوب‌پور با عنوان «دشت و خشت»، از روز جمعه، سوم دی، در گالری گلستان برپا شده است. این نمایشگاه که شامل مجموعه‌ای جدید از آثار این هنرمند است تا چهارشنبه، ۱۵ دی، ادامه خواهد داشت. آرمان یعقوب‌پور، نقاش و مدرس دانشگاه، سال‌هاست که به‌واسطه مناظر طبیعی‌اش با رنگ‌های خالص، سطوح بزرگ به رنگ سفید، ماده رنگی برجسته و آشکار و ترکیب‌بندی‌های متناسب به شهرت رسیده است و آثارش مورد توجه قرار گرفته‌اند. این آثار به‌واسطه القای احساساتی چون آرامش و سرخوشی و زیبایی فراوان مناظر موردپسند عموم هستند. از همین‌رو چند سالی می‌شود که آثارش در حراجی‌های عرضه می‌شوند و تعدادی از نهادهای دولتی نیز آثارش را خریداری کرده و به مجموعه‌های خود افزوده‌اند. این هنرمند در نمایشگاه پیشینش در کالری گلستان، آثاری کوچک را نمایش داده بود که با استقبال علاقه‌مندان همراه شد. یعقوب‌پور مدت‌ها ست که با کالری گلستان همکاری می‌کند.

مجموعه جدید آثار آرمان یعقوب‌پور با عنوان «دشت و خشت»، از روز جمعه، سوم دی، در کالری گلستان به نمایش درآمده است. این نمایشگاه تا ۱۵ دی برپا خواهد بود. علاقه‌مندان می‌توانند همه‌روزه به جز پنجشنبه‌ها به نشانی: خیابان دروس، خیابان کماlesi، شماره ۳۴، گالری گلستان مراجعه کنند.

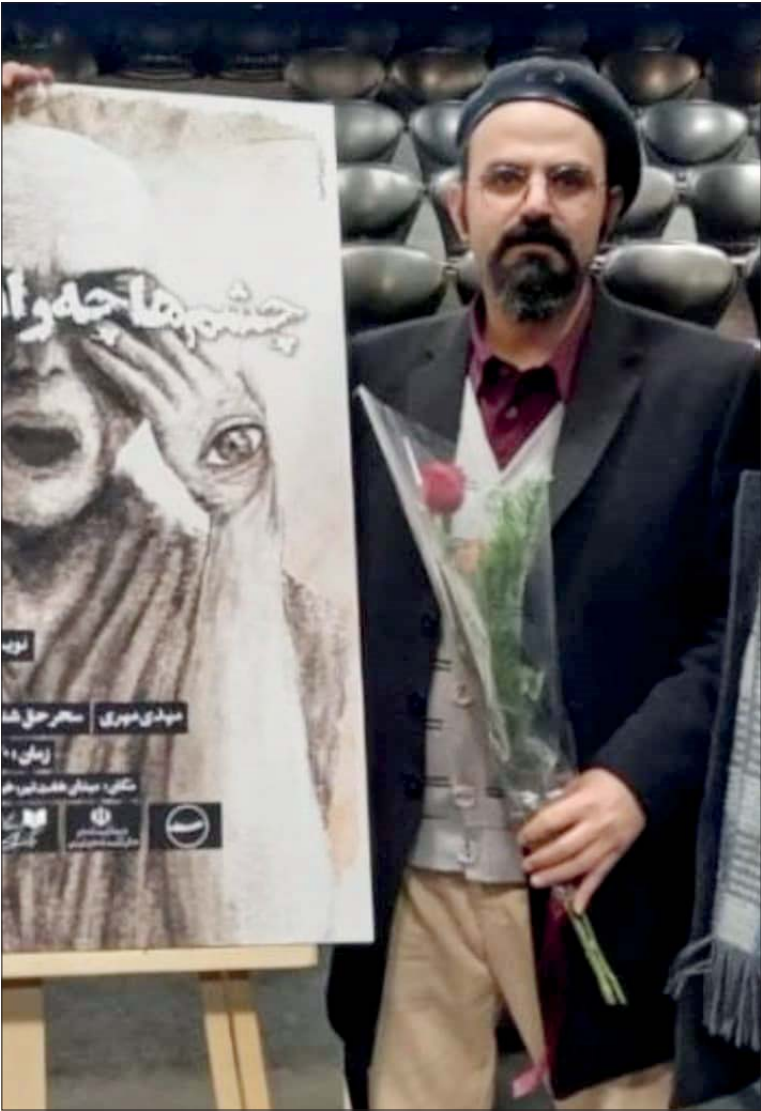
بزرگ‌ترین رسالت نویسنده و کارگردان تئاتر در مواجهه با هستی بشری در دو موضوع خلاصه می‌شود؛ نخست کشف صورت مسئله حاکم بر زمان- مکان و دوم درست‌روایت‌کردن آن یعنی دراماتیزه‌کردن مسئله.

یکی از مسائل حاکم بر دوران ما جدال هنر فاخر و عامیانه است که بیش از هر دوران دیگری رخ‌نمایی می‌کند و چنانچه این مسئله به شکل اساسی به چالش کشیده نشود، توان بدل‌شدن به معضلی ویران‌کننده را دارد. از ویرانی سخن می‌گویم؛ چراکه مسئله‌های حاکم بر زندگی بشری فقط در اقتصاد و سیاست و مشکلات طبیعی خلاصه نمی‌شود. گاه موضوعاتی که از نظر ما می‌توانند دم‌دستی تلقی شوند، به شکلی پنهانی در لایه‌های زیرین زندگی اجتماعی رخنه کرده و آرام‌آرام به سیمای ازدهکی ظاهر می‌شوند که دیگر هیچ بنی بشری نه او و نه ایل‌وتبارش را نمی‌شناسد. شاید در ابتدا به نظر برسد که مسئله حاکم بر وضعیت امروز بشری فقدان عدالت است و در این شرایط سخن از چرایی و چیستی زیبایی به میان آوردن، آرزو و روشنگری زدن است، اما از دیرباز و در تفکر متفکران دستگانه‌مند، رابطه‌ای تنگتنگ میان عدالت و زیبایی وجود داشته است. اجتماعی که درک درست و عمیقی از زیبایی نداشته باشد، یقینا هارمونی حاکم بر شهر و اجتماع را نیز نخواهد فهمید. اکثریت در تلاش‌اند تا وضعیت امروز بشر را با انتقاد به ساختارهای سیاسی و طبقات اقتصادی بفهمند و بفهمانند؛ اما کمتر مکتبی است که با نقد زیبایی به سراغ زندگی شهری برود. نمایش چشم‌ها در تلاش است تا نشان دهد چگونه کم‌شدن معنای عمیق زیبایی در زندگی شهری منجر به فجایع دیگر روابط اجتماعی می‌شود.

به شکل مقدماتی باید بپذیریم در جدالی که میان هنر فاخر و عامیانه شکل می‌گیرد، حق با هیچ‌کدام از طرفین نیست والا توان ورود به جهان درام را نخواهیم داشت؛ چراکه درام از جدال حقیقت با حقیقت شکل می‌گیرد و نه جدال خیر و شر.

در یک طرف این گفت‌وگو عده‌ای قرار گرفته‌اند که هنر را پاک و وارسته از دخالت‌های دیگری – سرمایه، سیاست، عوام‌زدگی _ می‌خواهند. زیبایی برای اینها تنها و تنها در رابطه میان هنرمند و هستی و الهام‌های پیامبرگونه شکل می‌گیرد. جهانی که به هیچ‌کس باح نمی‌دهد و زبانی خشن در برخورد با دیگری دارد. زبانی بی‌چفت‌وبست که عموما به گوشه‌گیری از زندگی شهری یا سردرآوردن از آسایشگاه‌های روانی منجر می‌شود. اینها هنر را فخر و شکوه تمدن‌های بشری می‌دانند که در برابر زوال و تغییر طبیعت، در ثبات اهرام‌گونه تاریخ یا لیخندهای زکون‌دار تا ابدآباد ایستا و پایدار است و کشف این ثبات و پایداری محتاج تأمل و تفکر در معنای لایناهی زمان به دور هرگونه شتاب‌زدگی است. بزرگ‌ترین ویژگی این نوع نگاه در نسبت با معنای زیبایی، التفات به سکون و ثبات و نفی دیگری است و در سینما به شکل نماهایی پدیدار می‌شوند که حجم بسیاری از زمان را اشغال

هنر

درباره نمایش «چشم‌ها چه را می‌بینند؟» از دریچه نگاه کارگردان اثر

پرسش از نفسِ نمایش

سلیمان سامنی . نویسنده و کارگردان تئاتر

سلیمان سامنی در نمایش چشم‌ها چه را می‌بینند؟

می‌کنند و التقاتی به سررفتن حوصله مخاطبان نمی‌کنند و شتابی برای رفتن به سراغ نمای بعدی ندارند. اینان لزوما هنرمندانی آواکنارد نیستند؛ بلکه میان درک همیشگی‌شان از معنای زیبایی، تناقضی ذاتی با شتاب و دیگری وجود دارد.

در برابر این تعداد ناچیز اما عده‌ای سر برآورده‌اند که در عرض ۲۴ ساعت تراته می‌سرایند و موسیقی می‌سازند و نقش می‌کشند و نقش بازی می‌کنند. بنیان تمام حرف‌های اینان به جایی برمی‌گردد که پیش‌تر معنای خاصی داشت؛ سرگرمی. اینان مدام می‌گویند: در جهانی که پر از فقر و تشویش و اضطراب است، چیزی بگوید که مردم را سرگرم کند. سرگرمی مخاطب، رسالت هنرمند است و هنر بدون مخاطب هیچ هیچ است. اینان مدام به دیگری توجه می‌کنند و از مردم و دوست‌داران‌شان

سخن می‌گویند؛ با زبانی شیرین و دُمی نرم و نازک، سرگرم‌کردن دیگری و شتاب. دو واژه ذاتی است که هنر عامیانه از آن تغذیه می‌کند؛ اما گروه دوم – هنر عامیانه – پیش‌تر مجالی برای سخن‌گفتن و عرض اندام نمی‌یافتند؛ چراکه مفهوم طبقه در زندگی شهری امری جاافتاده بود و هنرمند از تبار هنرمندان بود. ولی امروز مجالی هست که پیش‌ازپیش مورد توجه قرار می‌گیرد و خود را در واژه‌ای مقدس متعین کرده است؛ آزادی. تهی‌بودگی و فقر ذاتی واژه آزادی در دوران ما بستری است که فرصت

جدال هنر فاخر و عامیانه را فراهم کرده است. هنر فاخر و عامیانه اما در یک کلمه اشتراک دارند؛ فراغت. هر دو نتیجه زمانی هستند که ذهن آدمی اشتغال به اموری که زندگی روزمره را با آن می‌گذرانند، رها کرده و در این فرصت به

چیزی فکر نمی‌کند. هنر فاخر این لحظه را _ به چیزی فکر نکردن _ به‌عنوان جدی‌ترین لحظات زندگی بشری تلقی می‌کند که می‌توان در آن، معنای زندگی را جست‌وجو کرد و همین حس پیامبرگونه است که رسالتی بر دوش او می‌گذارد و زبانش را در برخورد با دیگری _ آن که معنای این لحظه را سرسری می‌گیرد _ سخت و خشن می‌کند. هنر عامیانه اما این لحظه را صرف لذت می‌کند. لذت؛ ایزبه‌ای نامتعیین که هر زندگی روزمره یافت نمی‌شود. به این معنا کلمه عامیانه خود را تعریف می‌کند: «افرادی که از روزمرگی و اشتغال ذهنی خویشت لذت نمی‌برند». آنها کاری را انجام می‌دهند که نسبتی با آن نداشته و همواره به دنبال فرصتی می‌گردند که با آن _ روزمرگی _ فکر نکنند. در این لحظه است که هر چیزی می‌تواند جایگزین شود؛ چراکه کلمه لذت در اینجا هیچ معنای متعینی ندارد و این سرگرمی برای او نوعی جست‌وجو است. او در این جست‌وجو شتاب دارد؛ چراکه می‌داند فردا باید به جهنم روزمرگی بازگردد. در این جست‌وجوی پرشتاب گاهی به موضوعاتی دلبسته می‌شود و آنها را هنر می‌نامد. روایت دراماتیک هنر فاخر و متفکرانه از همین‌جا آغاز می‌شود. از زمان _ مکانی که هنر فاخر نمی‌خواهد از آن بیرون بیاید و سال سی در آن رنج می‌برد تا در برابر شتاب دوران، ایستایی هنر را به رخ بکشاند و هنر عامیانه اجبار دارد که از آن بیرون بیاید؛ چراکه فردای روزمرگی در انتظار اوست. دراین‌میان البته یکی، دیگری را به هنرناشناسی متهم می‌کند و آن یکی، دیگری را به نشاختن مخاطب.

این جدال اگر نتواند خود را به شکل یک مسئله اساسی مطرح کند، حکم زمین‌لرزه‌ای را خواهد داشت که شهر را به ویرانی می‌کشاند؛ چراکه در این جدال که هنوز نتوانسته صورت‌بندی منطقی خود را پیدا کند، معنای زیبایی کم خواهد شد و این کم‌گشتگی به‌مثابه پنهان‌گشتن هارمونی، معنای عدالت را نیز پنهان خواهد کرد؛ چراکه عدالت و زیبایی به‌مثابه موضوع سیاست و هنر در یک کلمه به یکدیگر گره می‌خورند؛ هارمونی؛ تناسب امور با یکدیگر.

آنچه دراین‌میان می‌تواند به کمک بیاید، هنرهای دراماتیک است؛ چراکه در دیالوگ‌های دراماتیک، پدیدارها حقیقت خویش را آشکار می‌کنند. نمایش «بشیم‌ها چه را می‌بینند؟» در حین روایت داستان خود، جدال هنر فاخر و عامیانه را به تصویر می‌کشاند و همین‌جاست که بدل به نمایشی فلسفی می‌شود. نمایش فلسفی نمایشی نیست که از یک موضوع فلسفی سخن بگوید؛ بلکه «نمایشی است که در حین روایت داستان خود، از نفس نمایش می‌پرسد». این پرسش همانی است که آدمی را بدل به موجود متفکر کرده است. اشتغال آدمی به هر امری موجب پرسش از آن پدیدار می‌شود. هنگامی که نمایش در حین روایت داستان خود از نفس نمایش می‌پرسد، ما با نمایشی فلسفی روبه‌رو شده‌ایم. همین پرسش است که ما را به سمت‌وسوی طرح مسئله رهنمون می‌شود.

اخبار

با وجود اعلام قبلی شورای صنفی نمایش

خبری از «چپ، راست» نیست

● **شرق**: جلسه شورای صنفی نمایش، فیلم‌هایی را که از هشتم دی‌ماه روی پرده می‌روند، معرفی کرد. در مصوبه جلسه پنجم دی‌ماه شورای صنفی نمایش مقرر شده است که فیلم‌های «عطر شیرین عطر تلخ» و «ازدواج جنجالی» از هشتم دی‌ماه اکران می‌شوند. همچنین مقرر شده‌که از همین تاریخ اکران تمام فیلم‌های پیشنهادی معرفی شده از سوی دفاتر پخش با تعیین سرگروه شورای صنفی نمایش انجام شود. در این جلسه شورای صنفی نمایش و انجمن سینما‌داران اعلام آمادگی کردند که به مناسبت سالگرد شهادت سردار سلیمانی یک سانس ویژه رایگان برای فیلم‌های مرتبط با مقاومت داشته باشند. درحالی‌که قرار بود فیلم «چپ، راست» به کارگردانی حامد محمدی و تهیه‌کنندگی منوچهر محمدی از سوم دی‌ماه روی پرده برود، با مخالفت شورای پروانه نمایش و منوط‌کردن مجوز اکران به اعمال ممیزی‌های تازه مواجه شد؛ ولی در جلسه قبلی شورای صنفی تاریخ هشتم دی‌ماه برای اکران این فیلم اعلام شده بود.

دوازدهم دی‌ماه در مؤسسه «هنر فردا»

«پروانه» با بهمن کیارستمی به نمایش درمی‌آید

● **شرق**: مستند «پروانه» به کارگردانی بهمن کیارستمی با حضور این‌فیلم‌ساز نمایش داده می‌شود. بهمن کیارستمی پس از مستند «اکسدوس» سراغ ساخت یک مستند پرتره از پروانه اعتمادی به‌عنوان یکی از هنرمندان برجسته و تأثیرگذار ایران رفت و این مستند ۶۰ دقیقه‌ای را با پژوهش علی بختیاری، پس از چهار سال پیگیری برای کسب رضایت پروانه اعتمادی توانست بسازد؛ او تلاش کرده گوشه‌ای از تفکر و نگاه این نقاش را به هنر، زندگی و تاریخ معاصر ایران نشان دهد. پروانه اعتمادی متولد سال ۱۳۲۴ در تهران است که در دبیرستان، شاگرد جلال آل‌احمد بود و به همین واسطه با توجه به استعدادی که در نقاشی داشت، به بهمن معمصص معرفی شد تا نزد او نقاشی را یاد بگیرد. در میان آثار اعتمادی، نقاشی‌های سیمانی و بعد کارهای متنوع دیگری با مداد رنگی شهره هستند که البته او در سال‌های بعد سراغ کلاژ رفت و آثار ویژه‌ای را خلق کرد. کیارستمی سال ۱۳۹۸ مستند «پروانه» را برای نمایش در جشنواره سینماحقیقت ارائه کرد؛ اما این فیلم در هیچ‌ک از بخش‌های جشنواره پذیرفته نشد که بیشتر به دلیل ممیزی بود. حالا مؤسسه «هنر فردا» در ادامه سلسله نشست‌های کارگاه «یک قرن هنرهای تجسمی ایران» در نظر دارد این فیلم را با حضور کارگردان و پژوهشگر (بهمن کیارستمی و علی بختیاری) نمایش دهد. این برنامه روز یکشنبه، ۱۲دی‌ماه از ساعت ۲۰ تا ۲۰ در این مؤسسه برگزار می‌شود.

برای فصل هفتم پروژه نمایش‌نامه‌نویسی

اعضای هیئت علمی «چهار فصل تئاتر ایران» معرفی شدند

● **همدلی**: اعضای هیئت علمی فصل هفتم پروژه نمایش‌نامه‌نویسی «چهار فصل تئاتر ایران» با عنوان «فضای مجازی در زندگی امروز» معرفی شدند. ایوب آقاخانی طراح و مدیر پروژه جامع ملی آموزش نمایش‌نامه‌نویسی به خارج از پایتخت با عنوان «چهار فصل تئاتر ایران» از انتخاب اعضای هیئت علمی فصل هفتم از دور نوبن این پروژه با عنوان «فضای مجازی در زندگی امروز» خبر داد. او ادامه داد: به‌این‌ترتیب طرح‌های اولیه واصله به دبیرخانه این پروژه یعنی دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری، توسط امیررضا نوری‌رتسو و مهرداد رایانی‌مخضص بررسی و برای ورود به مرحله دوم (تکارتش نسخه نهایی نمایش‌نامه از روی ایده و طرح مصوب) انتخاب خواهند شد. مدیر دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری توضیح داد: به سنت دوره‌های گذشته کارگاه‌های فصلی این پروژه با حضور این استادان و برگزیدگان نهایی از استان‌های مختلف کشور در زمان‌بندی مقرر برگزار خواهد شد. در فصل هفتم از دور نوبن این پروژه ۴۶ ایده از ۱۴ استان کشور در مهلت مقرر فراخوان به دبیرخانه پروژه رسید که انتخاب اولیه پس از بررسی هیئت علمی فصل اعلام خواهد شد.

به‌نویسندگی رضاآشفته‌وکارگردانی فریال آذری

خوانش نمایش‌نامه مدل آمریکایی در تماشاخانه عباس جوانمرد

● **شرق**: نمایش‌نامه مدل آمریکایی در روزهای سه‌شنبه، چهارشنبه و پنجشنبه در تاریخ هفتم تا نهم دی ماه در ساعت پنج عصر در تماشاخانه جوانمرد خوانش می‌شود. خوانش‌گران این نمایش آرزو گلشاهی، کامیار کرمی و هدیه رضایی خواهند بود. علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه بلیت به تارنمای تیوال مراجعه کنند. تماشاخانه عباس جوانمرد در خیابان سمیه نرسیده به تقاطع حافظ پلاک ۲۶۰ واقع شده است. این اجرا از سری اجراهای اولین دوره نمایش‌نامه‌خوانی در سالن عباس جوانمرد است که از تاریخ ۱۳ آذر آغاز شده و تا چهارم بهمن ۱۴۰۰ ادامه خواهد داشت. خانه تئاتر ایران متولی برگزاری این اجراهاست و با هدف حمایت از هنرمندان تئاتر اقدام به برگزاری این سلسله از نمایش‌نامه‌خوانی‌ها کرده است.